

Domače NOVICE

LETO V.

Številka 17

Lenart, 9. septembra 1965

Urejuje uredniški odbor: Frajjo Muršec, predsednik — člani: Breda Štuhec, Jože Šuman, Franc Šuman in Franček Štefanec — Odgovorni urednik: FRANCEK ŠTEFANEC — Uredništvo in uprava: Lenart, Ptuj-ska cesta 5 — Izhaja stalno na 8. straneh drugi in četrti četrtek — Letna naročnina 500 din., inozemstvo 900 din — Tekoči račun pri podružnici NB Maribor št. 604-11-608-103 — Ime: Pogodbena skupnost za izdajanje časopisa »Domače novice« Lenart — Tiska CP »Celjski tisk« Celje

Zmanjšani dohodki občinskega proračuna

PRORACUNSKI DOHODKI BODO LETOS V NAŠI OBCINI ZARADI MANJSEGA PRISPEVKA IZ OSEBNIH DOHODKOV IN ZARADI POVISANJA NEKATERIH POSTAVK PRORACUNA MANJSI ZA OKROG 90 MILIJONOV DIN. V OBCINSKI UPRAVI PRIPRAVLJAJO ANALIZE, KAKO USKLADITI DOHODKE Z IZDATKI.

Načelnika oddelka za gospodarstvo Skupščine občine Lenart Franja Muršca smo nedavno zaprosili, da za naše bralce pove, za koliko se bodo zmanjšali letošnji proračunski dohodki občine, kaj je temu vzrok in kako se bo uskladilo dohodke z izdatki?

Na omenjena vprašanja nam je Franjo Muršec odgovoril: »Zaradi nove gospodarske reforme je prišlo poleg ostalih sprememb v gospodarstvu tudi do zmanjša-

čini ostalo skupaj 14 odstotkov od prispevkov iz osebnih dohodkov zaposlenih.

Z novimi ekonomskimi ukrepi je prišlo do razbremenitve prispevkov iz osebnih dohodkov. Prispevek se je zmanjšal od prejšnjih 17,5 odstotkov na 12,5 odstotkov. Od tega dobi zveza 2,5 odstotka, 8 odstotkov si delita občina in republika, 2 odstotka pa sta namenjena za republiški sklad gospodarskih rezerv. Po najnovjših predlogih naj bi se delilo 8 odstotkov, da bi občini ostalo 4,3 odstotka in republiki 3,7 odstotka. Po novih predlogih republike, naj bi lenarška občina dobila le svoje 4,3 odstotke od prispevkov iz osebnih dohodkov, ki bodo izplačani od avgusta do konca leta. V zadnjih petih mesecih republika ne namerava odstopiti vsega svojega dela prispevka občini. Na račun tega pa namerava dati okoli sedem milijonov dinarjev dopolnilnih sredstev.

Bistvena razlika je v tem, da smo imeli v prvih sedmih mesecih letošnjega leta 14 odstotkov dohodkov iz prispevkov od osebnih dohodkov, v zadnjih petih mesecih pa bomo imeli le 4,3 odstotke in sedem milijonov dopolnilnih sredstev, kar predstavlja skupno okoli 5 do 6 odstotkov. To pa pomeni močan izpad dohodkov proračuna.

Razumljivo je, da bo možno zaradi spremenjene strukture potrošnje pričakovati manjše dohodke na davku od prodaje na drobno. Prav tako bo nad šest milijonov dinarjev davčnih odpisov zaradi poplav, to pa so glavni vzroki zmanjšanja proračuna.

Proračunska sredstva bo potrebno z rebalansom zmanjšati za 75 milijonov din. V proračunu ni predvidenih novih investicij, ki bi jih lahko črtali in bo to delalo težave, ker je potrebno nekatere postavke nujno povečati, tako bo npr. potrebno dati v sklad za kmečko zavarovanje dodatnih 8 milijonov dinarjev. Za vse postavke proračuna, ki jih je potrebno povečati bo šlo okoli 20 milijonov din. Razumljivo pa je, da v kolikor bo potrebno nekatere postavke povečati, bo po-

(Nadaljevanje na 7. str.)

KDO IN KOLIKO PLAČUJE KRAJEVNI SAMOPRISPEVEK

Precej bralcev našega lista se zanima, kolikšen je letošnji krajevni samoprispevek za območje krajevnega skupnosti Lenart in od katere osnove se plačuje.

Zato v današnji številki na 6. strani objavljamo sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka za območje KS Lenart za leto 1965.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA OBC. ODBORA SZDL

NEKATERI SO ZVIŠALI NAJEMNINE STO ODSOTNO

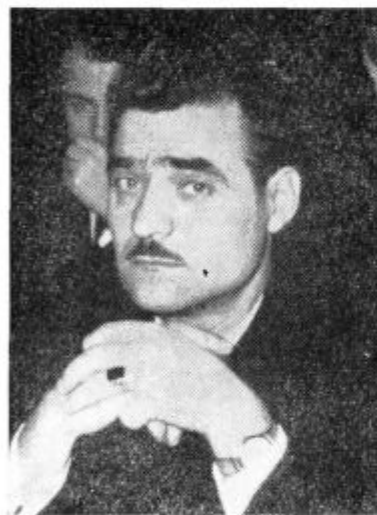
Izvršni odbor Občinskega odbora SZDL Lenart, je na zadnji seji razpravljal o rebalansu občinskega proračuna. O omenjenem vprašanju lahko čitate razgovor z načelnikom oddelka za gospodarstvo skupščine občine Lenart Franjom Muršcom, ki ga objavljamo v današnji številki.

Nadalje so na seji IO med drugim govorili o nekaterih problemih, ki se pojavljajo na področju cen. IO je ugotovil, da so zasebni kmetje začeli navijati cene kurivu (drva), kljub temu, da tudi za njih velja odlok o najvišjih maloprodajnih cenah, ki ga je sprejela občinska skupščina nedavno.

Ugotovljeno je tudi, da so pričeli nekateri zasebniki zviševati

stanarine sto odstotno, čeprav je najvišji koeficient za povišanje stanarin, ki ga je nedavno sprejela občinska skupščina 1,90. Izvršni odbor Občinskega odbora SZDL Lenart je mnenja, da se tudi na tem področju ugotovi pretirane primere zviševanja cen.

Navzoči so nato razpravljali o pripravah na razširjeni plenum občinskega odbora SZDL in občinskega sindikalnega sveta, ki naj bi bil v drugi polovici septembra in bi na njem razpravljali o realizaciji družbenega plana občine v prvem polletju letos in o položaju delovnih organizacij v zvezi z izvajanjem nove gospodarske reforme.

Franjo Muršec

nja proračunske potrošnje. Tako bi morala biti letos skupna sredstva občinskega proračuna 549 milijonov din, dotok sredstev pa bo zmanjšan in bo predvidoma le 475 milijonov proračunskih dohodkov. To predstavlja zmanjšanje za 14 odstotkov ali za 75 milijonov dinarjev.

Do zmanjšanja dotoka sredstev v občinski proračun, je prišlo zato, ker so prejšnji prispevki iz osebnih dohodkov zaposlenih bili do 31. julija 17,5 odstotka. Od tega je dobila federacija 3 odstotke, občina je bila po republiški delitvi deležna 6,8 odstotkov, 7,7 odstotkov pa je dobila republika. Ker letos nismo mogli pokrivati svojih proračunskih potreb, je naša občina dobivala tudi sredstva, ki bi jih morala dobiti republika (to je 7,7 odstotka). Tako je ob-

BALIRANJE IN NAKLADANJE OTAVE

Do nedavnega je moralo v lenarškem agrokombinatu pospravljati otavo na traktor 15 delavcev, letos pa to delo opravljajo samo trije. Stroj, ki ga vidite na sliki pri nedavnem po-

spravilu otave na Poleni, otavo veže v bale in bale naklada na traktorsko prikolico, prav tako pa za seboj pograblja raztreseno krmo.

Foto: Franc Zemljčič

DOMA

in po svetu

Nedavno je bil na obisku v Jugoslaviji predsednik ZAR Gamal Abdel Naser. Ob tej priložnosti se je Tito že šestnajstič srečal z omenjenim državnikom. Slabo vreme je preprečilo odhod Naserja na Brione in so bili državniški razgovori vodeni kar v Beogradu.

Nedavno je bilo končano 19. zasedanje generalne skupščine OZN, ki bo imelo posebno mesto v zgodovini omenjene svetovne organizacije. Na zadnji seji je generalna skupščina soglasno sprejela poročilo odbora za mirovne operacije. V zvezi s tem poročilom bo generalna skupščina obnovila svoje delo po pravih postopkih. Končno je prišlo pri organizaciji združenih narodov do konca finančne krize in bodo z delom aktivno nadaljevali, tako bo že 20. zasedanje 21. septembra.

Prvi sekretar Madžarske združene delavske partije Janoš Kadar je bil pred nedavnim z ženo na dopustu na Bledu. Ob tej priložnosti je obiskal Ljubljano in druge kraje.

Bivši ameriški veleposlanik v Saigonu Maxwell Taylor je sprejel položaj posebnega Johnsovega svetovalca za Vietnam. Bela hiša pa je podprla priporočila demokratskega voditelja v senatu Mika Mansfielda o vietnamskem problemu. Mansfield je med drugim svetoval sporazumno rešitev, vključujočo »splošno amnestijo in prenehanje sovražnosti.«

Zaradi hudih nalivov v Avstriji je pred nedavnim Drava ponovno močno narasla in ogrožala nekatere dele Maribora in drugih okoliških krajev. Pravočasni obrambni ukrepi pa so preprečili večjo škodo. V istih dneh pa so bila huda neurja in poplave tudi na Primorskem in Notranjskem. Tako je ponovno prišlo do velike materialne škode. Poplava pa je v Logatcu, na Notranjskem, terjala tudi smrtno žrtev.

Ameriška kozmonavta Cooper in Conrad sta po osemdnevnem plovu okrog Zemlje v vesoljski ladji Gemini V., v nedeljo, 29. avgusta srečno pristala v Atlantskem oceanu jugozahodno od Bermudov. S tem sta dosegla poseben časovni rekord. Svoje težko delo sta kozmonavta opravila kljub nekaterim pomanjkljivostim v kabini med pletom. Pravijo, da sta drugače zdrava, le da sta nekoliko shujšala.

Indijski premier Sastrji je nedavno povedal novinarjem, da so pakistanske sile vdrlle osem do devet kilometrov daleč na indijsko ozemlje na kašmirskem področju Chamb. Uradno so sporočili, da so indijska letala uničila deset pakistanskih tankov na tem območju in več vozil ter topov. Indijske enote so nedavno zasedle več postojank na pakistanski strani na področju Uri. U Tant se s člani varnostnega sveta posvetuje o položaju v tem delu sveta.

Nedavno je zgrmela ledena gmeta iz ledenika Allain na gradbišče hidroelektrarne v švicarski dolini Saas Fee in pokopala pod seboj 103 delavcev. Do sedaj, ko to poročamo (3. 9. 1965) so našli le nekaj delavcev.

Štipendija naj ne bo miloščina

Ce smo v naši občini zadnja leta občutno napredovali glede števila študentov, pa ne moremo docela trditi, da so se vzporedno s tem povečevale tudi štipendije. Razumljivo je, da je bil določen napredek storjen, toda še zdaleka ne tak kot bi ga upravičeno lahko pričakovali in kot bi bil potreben. Glede višine štipendij so v občini nasploh neizdelani kriteriji. Vsaka delovna organizacija zase po lastnih kriterijih določa višino štipendije in so več ali manj objektivni elementi premalo ali pa sploh ne upoštevani. Tako se bolj poredko ozirajo na učni uspeh, ki bi moral biti merilo pri odločanju o višini štipendije, malokje ali bolje rečeno nikjer ne spremljajo družbeno politične aktivnosti bodočega študenta, njegovo idejno zrelost in splošno razgledanost. Lahko

bi trdili, da v domala vseh delovnih organizacijah oz. povsod, kjer štipendirajo, štipendije določajo bolj na pamet ali pa se ozirajo po tem kakšne imajo v drugih sorodnih dejavnostih. Kar pa je najvažnejše je to, da skoraj nikjer ne razmišljajo o tem, kakšni so dejanski stroški šolanja njihovih študentov, ki vsekakor niso majhni. Ponekod mislijo, da si lahko študent, dijak — študent zasluzi tudi mimo študija, torej z opravljanjem različnega dela v prostem času po študiju. To je že res. Toda pri tem pozabljamo, da gre vsako tako delo na račun slabšega študija. Kajti nemogoče je, da razen, če gre za zelo nadarjene ljudi, nekdo na primer izven študija dela kot prometni miličnik. To delo je utrudljivo in pušča malo prostega časa.

Cas bo, da resno razmislimo o tem, da štipendija ne more biti miloščina. Štipendista mora spodbuditi k intenzivnemu študiju. Spodbuja pa lahko samo primerno visoka štipendija. Kakšna naj bi bila danes štipendija je nasploh sicer težko reči, ker gre za različne stroške, toda govoriti o manjši štipendiji za srednje višje in visoke šole od 20 tisoč din je skoraj nemogoče. Zlasti v tistih primerih, ko gre za otroke manj premožnih staršev. Zato so štipendije, ki se v naši občini povprečno gibljejo od 5 do 10 tisoč dinarjev premajhne in je skrajni čas, da se ustrezno povečajo. Učni uspeh pa naj bo mimo drugega eden važnih elementov tudi za določitev višine štipendije.

T. Stefanec

Roka pravice bo morala posredovati

Tržnega inšpektorja Skupščine občine Lenart JOZETA VOGRINČICA smo zaprosili, da pove za naše bralce, kako je s poviševanjem cen v zvezi z novo reformo, na območju naše občine in kakšni ukrepi so bili podzveti proti tistim, ki so pretirano dvignili cene ali marže. Tržni inšpektor je povedal:

»Po uvedbi nove gospodarske reforme se je tudi na območju naše občine pojavilo pretirano zviševanje cen. Ti pojavi so predvsem v gostinstvu in pri kmetijskih gospodarskih organizacijah. Kmetijske gospodarske organizacije so zvišale maržo pri živini. Zvišanje omenjene marže je v nekaterih primerih znašalo do 100 din, čeravno je znašala marža v prejšnjih mesecih največ do 55 din.

Trgovina cen ni zvišala. Inšpekcija ugotavlja, da je trgovina pravilno oblikovala cene pri blagu na dan popisa 25. julija 1965 in se pridržuje določenih cen in marž. Pri kontrolnih pregledih pa so ugotovljeni drugi prekrški pri poslovanju.

Tržna inšpekcija je proti vsem storilcem prekrškov in prestopkov vložila prijave za kaznovanje ne glede ali se nanaša na gospodarski prestopok ali prekršek na neupravičeno zvišanje cen ali drugo. Glede zvišanja cen v gostinstvu inšpekcija vrši dopolnilne ugotovitve in bo vse primere, kjer zvišanje cen ni ekonomsko, upravičeno predlagala v kaznovanje. Do sedaj je vložena prijava sodišču zoper Agrokombinat KZ Lenart, zaradi zvišanja marže pri živini. Proti Trgovskemu podjetju Potrošnik-Izbira Lenart pa je vložena prijava občinskemu sodniku za prekrške, zaradi nečrnega merjenja blaga v trgovini v Jurovskem dolu in zaradi ne-

označevanja cen v tej trgovini. Prijava se nanaša tudi na neozigosane uteži in na neoznačene cene v trgovini Zg. Ščavnica. To se je dogajalo brez vednosti uprave podjetja in samoupravnih organov.

Vsem delovnim organizacijam se priporoča, da ne zvišujejo cen brez ekonomske upravičenosti. Pri oblikovanju cen je potrebno upoštevati namen gospodarske reforme. Glede morebitnega zvišanja osebnih dohodkov naj poiščejo v delovnih organizacijah notranje rezerve in naj ne zvišujejo osebnih dohodkov na račun zvišanja cen.«

Franček Stefanec

Odločna beseda

IZVRŠNEGA ODBORA LENARSKEGA SINDIKATA AGROKOMBINATA

Izvršni odbor koordinacijskega odbora sindikalne organizacije lenarskega Agrokombinata je z vso resnostjo razpravljal o nalogah sindikalne organizacije pri izvajanju gospodarske reforme. V tej zvezi je načelno odobril ukinitvev 25 delovnih mest v upravi in na drugih delovnih mestih ter to, da se del tako pridobljenih sredstev uporabi za povečanje osebnega dohodka. Po predlogu naj bi se osebni dohodek povečal za 25 odstotkov delavcem v kmetijstvu (razen živinorejcem), gozdarskim delavcem, nakladalcem v DE blagovni promet, pomožnim delavcem v Brestu in čistilkam ter čuvajem, za 23 odstotkov pa živinorejcem, priučenim delavcem v Brestu, skladiščnikom in kletarjem, medtem, ko naj bi traktoristom in drugim kvalificiranim delavcem osebni dohodek povečali za 20 odstotkov. Režijskim delavcem nameravajo osebni dohodek povečati za 18 odstotkov.

Člani izvršnega odbora so ostro grajali poslovanje gostišča Crni les, ki je prvo polletje zaključilo

z nad 2 milijonsko izgubo, iznesli pa so tudi nekaj pripomb na račun nezanimanja občinske skupščine za probleme podjetja. Izrekli so se tudi za pospešeno urejanje premoženjsko pravnih zadev v zvezi z arondacijo. T. S.

Z IZGRADNJO SOLE V CERKVENJAKU BODO NADALJEVALI

Nedavno smo poročali, da je Gradbeno podjetje Pomurje iz Murske Sobote pričelo v Cerkvjenjaku graditi novo osnovno šolo. Kmalu pa začetnih delih so z izgradnjo prenehali. Glavni vzrok za to je bil v tem, ker splošna gospodarska banka SRS ni pravočasno izdala garancije na že zagotovljena sredstva za izgradnjo omenjene šole.

Z izgradnjo šole bodo v Cerkvjenjaku te dni nadaljevali, ker je gospodarska banka nedavno že izdala potrebno garancijo. Zaradi omenjenega prenehanja z gradnjo pa bo šola končana šele prihodnje leto. F. S.

Smernice Občinske skupščine Lenart za nadaljnji razvoj turizma v občini

(Nadaljevanje in konec)

5. Lov in ribolov kot gospodarski in športni veji delujeta v okviru lastnih društev in zvez. Lov si je že močno utrl pot v turizmu, vendar še ni uspel izkoristiti vseh možnosti lastnega razvoja. S planskim in koordiniranim delovanjem v skladu s smernicami družbenega plana občine in aktivnim delovanjem vseh faktorjev ima ugodne pogoje za vse večje vključevanje v turizem.

Ribištvo še ni zajelo prave širine, zlasti ni uspelo razširiti in odpreti možnosti vse večjega vključevanja turistov. Če obstoječi ribniki dajejo solidno zasnovano. Še bolj pa bo po regulaciji Pesnice, kjer bodo za potrebe namakalnega sistema nastala še dodatna akumulacijska jezera. Tudi na področju ribištva bo potrebno proučiti možnosti vse večjega uveljavljanja športnega ribolova.

Zlasti je potrebno proučiti možnost vključevanja športnega ribolova ob rednem ribolovstvu v več vodnih objektih na območju občine.

6. Zabavišč in raznih prireditev je odločno premalo. Veselice in podobne prireditve so preveč enostranske in enolične. Sodoben turizem zahteva pestrejši program. Zlasti primanjkuje pristnejših prireditev, kot je vinska trgatav, kožuhanje, tekme koscev in žanjic, tekmovanje gozdarjev, tekmovanje v lovu, ribištvo, folklorne prireditve, nastopi pevskih zborov, kresovanje, zbor gobarjev, zimski turizem, smučanje, drsanje itd.

7. Prav gotovo je pomemben element perspektivnega razvoja turizma na našem območju, zaščita prirodnih znamenitosti, kulturnih spomenikov in naravnih lepot Slovenskih goric. Urbaništni program razvoja in zaidalni načrti morajo biti usklajeni s temi potrebami. Grebeni naših hribov so zazidani z zanimivimi lesenimi »cimpranimi« hišicami. Večina od teh daje zgodovinski pečat načinu in življenju slovenjgoriškega viničarja. Za

ohranitev te značilnosti je potrebno proučiti možnosti, da se vsaj v posameznih krajih zaščiti nekaj najbolj značilnih hiš, zlasti neposredno ob turističnih postojankah. Tistim pa, ki sedaj stanujejo v teh hišah je potrebno zagotoviti boljša stanovanja.

O perspektivnem razvoju turizma, predvsem pa turističnih postojank je potrebno proučiti možnosti, da se ta področja zaščiti, kot npr. Črni les pred močno sečnjo lesa itd.

Nadalje je potrebno proučiti možnosti o ustanovitvi slovenjgoriškega muzeja. Rotovž v Lenartu in druge zgodovinske znamenitosti in razni predmeti dajejo dokaj dobro zasnovano za oblikovanje zgodovinske zbirke.

8. Obrt, zlasti obrtno servisna služba je slabo razvita, predvsem se čuti pomanjkanje takih storitev, ki jih poleg lokalnih potreb najbolj iščejo turisti, to so avtomehanične delavnice, popravilnice raznih strojev, pralnica avtomobilov in drugo. Te dejavnosti je potrebno nujno zagotoviti, bodisi v okviru obstoječih gospodarskih organizacij ali samostojnih delavnic.

9. Trgovina s svojo mrežo prodajalnih ima vse pogoje za večje vključevanje za potrebe turizma. Trgovske organizacije bi morale bolje poznati potrebe in želje ožjega trga, zlasti pa proučiti želje turistov. Pristojni organi bodo morali proučiti potrebo po skladnejšem odpiralnem času trgovskih poslovalnic, kajti sedanji odpiralni čas ni usklajen niti s potrebami domačih, kaj šele turistov.

10. Komunalne organizacije, krajevne skupnosti, turistična društva in ostale družbeno-politične organizacije, društva in vsi občani, naj v prihodnje sistematičneje rešujejo vprašanja čim lepšega izgleda naselij. To vprašanje je potrebno reševati organizirano. Dosledneje se naj izvajajo predpisi, ki urejajo to področje, predvsem pa predpisi o javnem redu in miru.

11. Turistična propaganda po svojem pomenu sodi na prvo me-

sto. Ta dejavnost je na našem območju dokaj zanemarjena in neenotna. Za uspešni razvoj turizma naj vsi faktorji, ki kakorkoli delujejo na tem področju, proučijo možnosti, da se pristopi k redni turistični propagandi preko radia, televizije, tiska, razglednic, izdelovanja in prodaje spominkov in drugega.

Proučiti je treba možnost o izdaji in natisu skupnega turističnega prospekta, opremljenega s slikami, opisom in možnostmi o vključitvi našega območja v šir-

šo turistično propagando na območju Slovenije.

Skupščina občine priporoča vsem delovnim organizacijam, družbeno-političnim organizacijam in društvom in ostalim faktorjem, ki delujejo na področju turizma ali dejavnosti, ki pogujejo razvoj turizma, da proučijo v okviru svoje dejavnosti sedanje stanje in možnosti nadaljnjega razvoja turizma na tem območju. S skupnimi prizadevanji in enotnimi stališči uspeh ne bo izostal.

Konec

V naših gostiščih je mogoče dobiti vedno več domačih specialitet med temi so posebno iskane gibanice. Žal so včasih precej drage, pa tudi zmanjka jih prehitro. Na fotografiji: Tako naše mamiče pripravljajo gibanice. Foto: M. Brumen.

RK ZBIRA POMOČ ZA POPLAVLJENCE

Glavni odbor RK Slovenije je pričel v začetku avgusta z nabiralo akcijo za ogrožene od poplav na območju Slovenije.

Pomoč zbirajo po posameznih občinah, predvsem tam, kjer prebivalstvo ni bilo prizadeto od poplav in neurij. Zbira se denar, hrana in pohištvo. Akcija bo trajala do konca leta, pomoč pa bo Rdeči križ začel deliti že prej.

Od skupne pomoči bodo dobili kraji na Primorskem 40 odstotkov, 50 odstotkov dobi Pomurje, po pet odstotkov pa občina Gornja Radgona in Lenart.

Omenjeno pomoč bodo dobili tisti, ki so jih poplave najbolj prizadele. Pri tem so izvzete družbene delovne organizacije, ki pomoči s strani RK ne bodo dobile.

Po ugotovitvah občinske skupščine je bilo letos na območju naše občine na gospodarskih poslopih za 4 milijone 800 tisoč din škode, zaradi poplav. Na posevkih zasebnih kmetovalcev pa je bilo škode za milijon 500 tisoč din. Verjetno je bila škoda še znatno večja. Š d

Na fotografiji: V dolini Pesnice je letos pogosto poplavljaljo. Uničena je bila trava, posevki in ogrožena, nekatera poslopja. Na posnetku vidite Matjašičev mlin v Gočovi ob zadnjih poplavih. Foto: M. Brumen

NEODGOVORNOST PRI DELU

TRETJE ZASEDANJE ZS KZ ZG. SCAVNICA — VELIKA

ODPUŠCENE DELAVCE BODO ZAPOSILILI V DRUGIH DELOVNIH ORGANIZACIJAH — GRADBENO PODJETJE »POMURJE« SE POGODBE NI DRZALO IN JE Z DELAVCI SKLENILO ZAČASNO DELOVNO RAZMERJE — ZADRUGA V ZGORNJI SCAVNICI JE DOSEGLA V LETOSNJEM PRVEM POLLETJU 754.000 DIN IZGUBE, VZROKI ZA TO SO SLABA LETINA, NEODGOVORNOST PRI DELU, PREVELIKA ZAPOSLENOST IN DRUGO

Na tretji redni seji združnega sveta Kmetijske zadruge Zgornja Sčavnica—Velka so obširno razpravljali o položaju zadruge po novih gospodarskih ukrepih. Člani združnega sveta so dobili obširen material za sejo sveta, katere se je udeležil tudi predsednik Ob. odb. SZDL Lenart Franjo Muršec in drugi predstavniki občinske skupščine.

Po obširni razpravi so člani združnega sveta sprejeli sklep, da bodo v kmetijski proizvodnji odpustili 25 delavcev, ker so vse odločne parcele dali v kooperacijo. Poleg tega bodo ukiniteli številna vodilnejša delovna mesta in bodo tako prištedili okoli 35 milijonov dinarjev.

Zadruga je nekaj delovne sile že odpustila, pred tem pa je na-

pravila z Gradbenim podjetjem Pomurje iz Murske Sobote pogodbo, da to podjetje sprejme odpuščene delavce v stalno delovno razmerje. Te pogodbe pa se Pomurje ni držalo in je delavcem izdalo odločbe o začasnem delovnem razmerju, delavci so odločbe podpisali in so tako ostali brez stalne zaposlitve. Združni svet je sklenil, da mora uprava zadruge takoj posredovati pri omenjenem primeru, ker bi drugače ostali brez dela tudi taki, ki nimajo doma zemlje in imajo številne družine. Zadruga vodi razgovore tudi s Sladkogorsko tovarno papirja, za zaposlitev večjega števila delavcev zadruge v tej tovarni. Tako predvidevajo,

(Nadaljevanje na 8. strani)

MED DOPUSTI SO BILI DELAVCI VEČINOMA DOMA

Zemljičevi bratje in sestre iz Zg. Ščavnice so se letos podali na Triglav. Na sliki jih vidimo pod triglavskim vrhom.

Foto: Slavko Zemljič

Letošnje dopuste je le malo delavcev preživelo ob morju ali šlo na potovanja po bližnji in daljnji domovini. Tako je od vseh zaposlenih v Obrtno gradbenem podjetju Lenart šlo na krajša potovanja, za časa dopusta le nekaj delavcev, na morje pa ni šel nihče. Na morju je bilo vsekakor največ delavcev iz Zavoda za duševno in živčno bolne Hrastovec-Trate, ki imajo v Premanturi pri Puli urejeno prikupno letovišče. Takoj za njimi pa so uslužbenci občinske skupščine, kjer je od 68 zaposlenih šlo na morje, to večinoma tudi v Premanturo, 17 uslužbencev v večini z družinami, 10 občinskih uslužbencev pa je šlo na razna potovanja. Doma jih bo predvidoma ostalo 41. Na morju ali v planinah pa je preživelo precej dopustnih dni tudi veliko prosvetnih delavcev.

V delovni enoti Agrokombinata KZ Lenart v Benediktu je zaposlenih 32 delavcev. Od tega števila ni šel nihče na morje. Na krajša potovanja po Sloveniji so šli trije. Delavci so imeli možnost dobiti dopust po želji.

Sindikalna podružnica DE Agrokombinata KZ Lenart Benedikt, kamor spada tudi Čagona, bo priredila izlet v Kranjsko goro, od kjer se bodo napotili čez Vršč v dolino Trente, nato pa proti morju in skozi Notranjsko domov. Vsak udeleženec izleta bo plačal od 1000 do 1200 din. Izlet bo trajal dva dni. Na podobna krajša potovanja bodo šli verjetno tudi iz drugih kolektivov.

Od tistih, ki so bili letos v Premanturi smo izvedeli, da je tam prijetno letovati. Poleg lepe narave je tam mogoče dobiti tudi izdatno hrano, čeprav sta v kuhinji dve moči, ki pripravljata hrano za okoli 50 gostov. Tam pogrešajo le dnevno časopisje. Verjetno pa bo tudi ta preskrba sčasoma urejena.

Vzdolž istrskega polotoka v Premanturi je dovolj prostora za kopanje in sončenje in se lahko podajo sem tudi neplavalci, ker se jim ni treba bati, da bi utonili. Tako je pričakovati, da bo prihodnje leto šlo v Premanturo še več občanov, seveda, če bo to denarnica dopušala.

F. S.

AMERIŠKI ROJAKI NA OBISKU

Nedavno se je pri Železnikovi na Zavrhu zbrala družba Čučkovih in Železnikovi sorodnikov. Imeli so poslovljni večer. Sin Jože z družino je po 17. letih prvič obiskal domovino in je bil ta dan konec njegovega obiska.

Jože živi v Clevelandu v Ameriki. Pripovedoval je, kako tam živo spremljajo vse novice iz domovine. Tam imajo tudi klub štajerskih Slovencev, ki vsako leto organizira piknik. Takrat zbujajo spomine na domovino in prikazujejo ameriškemu ljudstvu naše običaje. Tako so lani priredili v narodnih nošah tekmo žanjic in mlaticev. Slovenski fantje so mltili s cepci in s tem pokazali, kako si je slovenski kmet pred leti pripravljaval vsakdanji kruh.

Jože je povedal, da v Clevelandu živi mnogo Slovencev in da lepo zaslužijo. Večkrat pa jih tare domotožje, ker jim je tujina večkrat mačeha. Opravljajo težka dela, da bi si zaslužili za potovanje na obisk v domovino, tja, »kjer jih mati zibala je«.

Ob Jožetovem slovesu so imeli nekateri solzne oči, on pa jim je dal upanje, da se bo prihodnje leto spet vrnil v stari kraj.

Med bivanjem v domovini si je ameriški rojak z družino ogledal mnogo krajev na Notranjskem in v Prekmurju. Prepričani smo, da je odnesel lep vtis iz domovine. Ob slovesu smo mu zaželeli srečno pot v Ameriko in še srečnejšo vrnitev v Evropo in na zeleno Štajersko.

Trezika Novak

SREČANJE MED F. RAVALICO IZ TRSTA IN TAK PARTIZAN LENART

Sijajna zmaga Lenarčanov

NAŠI ZMAGALI S 16:0 — 14. NOVEMBRA POVRATNO SREČANJE V TRSTU

V soboto, 28. avgusta je bila dvorana lenarškega kulturnega doma prizorišče velikega srečanja med rokoborsko ekipo F. Ravalico iz Trsta in TAK Partizan iz Lenarta.

V dvorani se je zbralo manj gledalcev kot je običaj ob mednarodnih srečanjih. Toda tisti, ki so prišli, so s toliko večjim navdušenjem spremljali srečanje in vspešno domačine, ki so se tokrat zares izkazali. Prvič v zgodovini lenarške rokoborbe se je zgodilo, da so domačini premagali nasprotnika iz inozemstva v vseh disciplinah in s tako premočjo. Končni rezultat srečanja je namreč 16:0 za Lenarčane.

Od domačih rokoborcev smo videli na blazinah Črnčiča, Majcenoviča, Znunderla, Karnerja, Dokla, Šumana, Orla in Marasa.

Vsi brez izjeme so se trudili kolikor je bilo v njihovi moči. Njihov trud tokrat zares ni bil zaman.

Celo tisti, za katere so gledalci menili, da jim sreča ne bo naklonjena, so zmagali.

Gledalci so s posebnim zanimanjem zlasti spremljali borbo perspektivnega rokoborca Franca Znunderla, ki je prikazal lepo rokoborbo. Tokrat se je še bolj potrudil, ker odhaja na odslužitev vojaškega roka. Pravo mojstrstvo v tehniki pa je pokazal gost lenarške ekipe Orl, katerega borbo so Lenarčani opazovali z odkritimi simpatijami.

Zadnje mednarodno srečanje v rokoborbi je pokazalo, da so Lenarčani v dobri formi in, da ob vestnem treningu lahko pričakujemo še več kvalitetnih srečanj. Kakor smo obveščeni, bo 14. novembra letos povratno srečanje v Trstu. Upajmo, da nas rokoborci Lenarta tudi takrat ne bodo razočarali.

T. S.

PISMA BRALCEV

Kje so lanska sredstva za Drvanjo?

Lani je ostalo 150.000 din od krajevnega samoprispevka določenega za Bačkovo in Drvanjo. Ta sredstva še niso izkoriščena in se ne ve, kje so. Na drugi strani pa se nihče ne zanima, da bi se denar izkoristil, ceste pa so iz dneva v dan slabše. Za ti dve vasi bi bilo potrebno izvoliti nove odbornike krajevnega skupnosti. Poleg tega pa

tudi predlagam, da se čimprej skliče zbor občanov za to območje, na katerem se je potrebno pogovoriti, kako bomo izkoristili neizkoriščena sredstva in kdo bo predpisal kalistrski dohodek za območje KS Benedikt, ker je skrajni čas, da se to uredi.

Ernest Železnik
Drvanja 25

Po 5. členu temeljnega zakona o ugotovitvi vrednosti stanovanjskih hiš, stanovanj in poslovnih prostorov (Uradni list SFRJ, št. 34-608/64) in 181. člena statuta občine Lenart (Uradni vestnik okraja Maribor, št. 21-287/64 in 35-479/64 je skupščina občine Lenart na skupni seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti dne 23. avgusta 1965 sprejela

ODLOK

o določitvi in plačevanju akontacije na nove stanarine in najemnine na območju občine Lenart.

1. člen
Nosilec stanovanjske pravice plača od 1. avgusta 1965 dalje akontacijo na novo stanarino v skladu z zakonom o revalorizaciji stanovanjskih hiš in stanovanj (Uradni list SFRJ, št. 34/63).

2. člen
Akontacija na novo stanarino se določa tako, da se stanarina, določena po odločbi pristojnega organa na dan 1. julija 1963, pomnoži s koeficientom povečanja stanarine.

Glede na leto dograditve se določijo naslednji koeficienti:

— za stanovanje dograjeno do konca leta 1959	1,90
— za stanovanje dograjeno v letu 1960	1,75
— za stanovanje dograjeno v letu 1961	1,50
— za stanovanje dograjeno v letu 1962	1,45
— za stanovanje dograjeno v letu 1963	1,30
— za stanovanje dograjeno v letu 1964 in kasneje	1,00

3. člen
Akontacijo določi in obračuna organ, ki upravlja hišo, v kateri je stanovanje.

4. člen
V potrdilu o plačilu akontacije na stanarino mora biti izkazna višina dosedanje stanarine in visine nove akontacije z navedbo koeficienta povečanja iz 2. člena tega odloka.

5. člen
V primeru, da je akontacija, predpisana po tem odloku, višja od nove stanarine, ki jo bo določil pristojni organ z odločbo, se nosilec stanovanjske pravice ugotovljena razlika obračuna v naslednjem mesecu po izdaji odločbe. Če je nosilec stanovanjske pravice plačal nižjo akontacijo od nove stanarine, mora izkazano razliko doplačati najkasneje v roku treh mesecev od dneva, ko prejme odločbo o novi stanarini.

6. člen
Sredstva, ki predstavljajo razliko med dosedanje stanarino in akontacijo na novo stanarino, se smejo uporabiti le v skladu s sprejetim predračunom dohodkov in izdatkov stanovanjske hiše za leto 1963.

7. člen
Določbe tega odloka se uporabljajo tudi za določanje akontacij za najemnine za poslovne prostore s tem, da najemnina za poslovni prostor ne more biti nižja od najvišje akontacije za nove stanarine na območju občine.

8. člen
Ta odlok prične veljati z dnem objave v Medobčinskem uradnem vestniku Maribor.
Lenart, dne 23. 8. 1965.
Številka 36-6/63-12

Predsednik
skupščine občine Lenart
Edo Zorko l. r.

IZ LENARŠKEGA AGROKOMBINATA

USPEHI KOOPERACIJSKE SLUŽBE

Poleg ostalih dejavnosti je Agro-kombinat KZ Lenart v zadnjih letih uspešno razvijal tudi pogodbeno sodelovanje s kmeti. Najboljši uspehi so bili doseženi predvsem pri živinorejski kooperaciji.

V travniško poljedelski proizvodnji daje kombinat osnovni podatek pridelovanju kultur, ki predstavljajo osnovo za intenzivno živinorejo. Načrt sodelovanja pri pridelovanju koruze je bil letos izpolnjen na 223 ha ali 104 odstotno, v travništvu pa na 608 ha ali 76 odstotno. Letos so kmetje prvič v pogodbenem sodelovanju posejali večje količine hibridne koruze. Kljub dokaj neugodni letini je rast koruze zadovoljiva, čemur je naj-

več pripomogla ustrezna agrotehnika.

Načrt sodelovanja v živinoreji predvideva rejo 800 telet in 1.200 glav mladega goveda. Do konca julija so na Agrokombinatu sklenili 645 kooperacijskih pogodb za rejo telet, kar je 75 odstotna realizacija plana. Za mlado govedo je sklenjenih 551 pogodb, poleg tega pa je v pitanju še 900 glav lastne goveje živine. S takim uspehom so v zadrugi zelo zadovoljni.

V travniško poljedelski proizvodnji se zadruga poslužuje kreditiranja kooperantov, s tem, da se vrednost reprodukcijskega materiala in strojnih uslug realizira v živinorejski proizvodnji. Prav zato

je dan tudi največji poudarek sodelovanju v kulturah, ki so osnova za pitanje govedi. S kooperacijo si prizadevajo tudi povečati lastno čredo. Poslužujejo se več oblik sodelovanja v živinoreji. Tako, teleta ali težje živali odkupujejo od kmetov-kooperantov in jih potem prepuščajo v nadaljnjo rejo istim kmetovalcem. Kmetom dajejo v pogodbeno pitanje, zlasti tistim, ki so se specializirali za živinorejo, pitance težke okoli 150 kg. Trenutno imajo v pitanju preko 900 glav govedi. V prihodnje bodo morali poskrbeti za vzrejo lastnih krav — mlekarič. S tem bodo dobili teleta, bodisi za plemenjenje ali za pitanje. Obstajajo realne možnosti za

pogodbeno rejo najmanj 600 krav — mlekarič, ki bi letno dale nad milijon litrov mleka in nad 400 telet.

Periodični obračun za prvo polletje je pokazal precejšen čist dohodek in so predstavniki kooperacijske službe mnenja, da v zvezi z gospodarsko reformo v tej službi ne bo težav. Osnovni problem, ki pa ni nov in je postal po gospodarski reformi še posebno pereč je ne- lojalni odnos med sosednimi kmetijskimi delovnimi organizacijami, predvsem v oblikovanju in spoštovanju dogovorjenih odkupnih cen.

(Iz razgovora z vodjem kooperacijske službe lenarškega agrokombinata dr. vet. Ivom Rapocem).

Plodno delo Delavske univerze

V minuli sezoni se je udeležilo splošnih predavanj, ki jih je organizirala Delavska univerza Lenart, 3.571 občanov. Dobra udeležba je bila tudi na predavanjih, ki so bila v delovnih organizacijah. Omenjena DU je letos organizirala splošna predavanja na vasi, dve šoli za starše in več seminarjev ter predavanj za podjetja.

Med drugim so pripravili predavanja za samoupravne organe v gospodarstvu in družbenih službah, za člane zadružnih svetov in za vodstva političnih organizacij. Pripravili pa so tudi strokovne tečaje za kmetijske delavce.

V pretekli sezoni je DU pripravila v lenarškem klubu dva literarna in tri klubske večere. Na omenjenih večerih so sodelovali vidni slovenski in jugoslovanski književ-

niki, saj je bil navzoč tudi predsednik Zveze književnikov Jugoslavije Meša Selimović.

Na kraju je mogoče podati ugotovitve, da je bilo delo DU letos dokaj uspešno. K temu so pripomogli dobri predavatelji in razumevanje delovnih organizacij za realizacijo programa omenjene izobraževalne ustanove. F. Š.

OGLASI

Ugodno prodamo električni kuhinjski na dve grelni plošči in nerabljivi pralni stroj znamke EKA. Zglasite se pri družini Stefanec na Cmureški cesti 8, v Lenartu.

Prodajam pet kompletnih kletnih oken 100 x 40 cm in vrata.

Vovk, Lenart

KOZERIJA

MODERNE OTROŠKE IGRE

Naši otroci se obnašajo kot odrasli. To je vsekakor dobro in kaže, da tudi naši najmlajši ne zaostajajo za razvojem. Zato je tembolj nerazumljivo, da se nekateri vsajajo nad tem, da recimo več hlačnikov dan za dnevom v novem naselju v Lenartu v svo vneto meče karte. Jezili bi se lahko, če bi ti otroci igrali kot kakšni amaterji, sedaj pa, ko igrajo kot dobro izvežbani igralci, nima pomena negodovati. Dobro je tudi to, da se jezijo tisti, ki stanujejo izven tega naselja, medtem, ko so starši povsem tiho in molče odobravajo igro svoje nadebudne mladine, ki ima gotovo veliko bodočnost pred seboj. Kdo ve, če ne bomo nekega dne tudi v naši občini ustanovili igralnice po vzoru tiste v Portorožu. In v tem primeru ne bomo imeli nobenih težav s kadrom. Gre torej za perspektivno kadrovsko politiko, ki jo še kako pogrešamo. Sliši se tudi, da je med temi otroci nekaj takih, ki na vse mogoče načine preklinjajo. Kdo pa danes ne preklinja. Preklinjanje lahko končno ocenimo kot odraz zrelosti in moža-

tosti. In tem otrokom gotovo ni mogoče oporekati zrelosti, kajti za igranje kart gotovo moraš biti zrel in nekaj soli v glavi tudi moraš imeti. Kar se kletvic tiče je potrebno poudariti, da v glavnem prevladujejo domače, ki jih vsakdo razume in jih tako tembolj cenil.

Ti naši moderni otroci, ki se razumejo na moderne zabave zadnji čas prirejajo tudi razne viteške igre, ki so bile že nekdanj v čisljih in jih ne kaže odpravljati. Poleg rokoborbe v rimsko-grškem slogu gojijo tudi razne druge veščine, ki pripomorejo k utrjevanju telesa. Nekaj prask, krvavih nosov in raztrganih hlač nikakor ne more zmanjšati pomena otroških iger. Končno gre pri vsem tem za neko obliko predvojaške vzgoje.

Naše otroke, ki živijo v moderni dobi je potrebno razumeti. Omogočiti jim je potrebno, da se bodo še naprej razvijali ob kartah, preklinjanju in pretepanju. Zlasti slednja ima v naši občini veliko perspektivo.

Anzek

LENART

19. septembra,
DREVO ZA OBEŠANJE,
ameriški kavbojski film

26. septembra,
V ZNAKU ZOROA,
am. film

GRADIŠČE
19. septembra,
ČAS ŽIVLJENJA IN ČAS
SMRTI,
am. CS film

26. septembra,
JULES IN JIM,
franc. film

VOLIČINA
19. septembra,
LJUBITE BRAMSA?,
am. drama

26. septembra,
RIO BRAVO,
am. kavbojski film

ČESTITKE

Vse dobro in lepo želim za življenjski praznik MARIJI KURBUS, da bi ga obhajala še vrsto let zdrava in srečna v krogu najdražjih. Sestra Anica.

Kako je z regulacijo Pesnice

Na sestanku skupnih investitorjev za regulacijo reke Pesnice in njenih pritokov, je bilo dogovorjeno, da bi letos regulirali Pesnico do 29 km, to je od ptujske smeri mimo Trnovske vasi do vznožja Radehove. Omenjena dela naj bi bila končana, če bi bilo ugodno vreme.

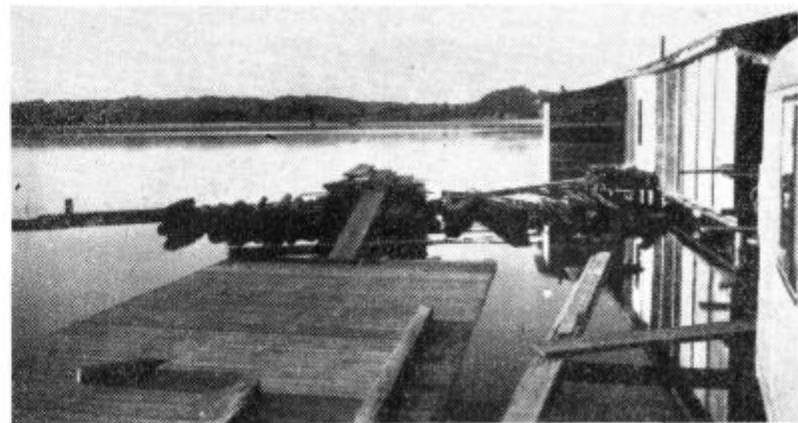
Za letos je bilo tudi predvideno, da bi se pristopilo k regulaciji potoka Drvanje. Pred nedavnim se je pričelo v zvezi z regulacijo Pesnice s prvimi gradbenimi deli pri izgradnji 25 m dolgega mostu čez Pesnico na cesti Lenart—Gočova—Ptuj. Računajo, da bi bil letos most dograjen. To je eden od največjih

mostov, ki bo zgrajen preko Pesnice.

Pred nedavnim so bili predloženi tudi projekti za premestitev in premostitev glavnega voda lenarškega vodovoda.

Poleg izgradnje že omenjenega mostu je predvidena izgradnja še večjih mostov in prehodov, za katere bi morali že letos zagotoviti 12 milijonov din s strani občine.

V zvezi z regulacijo Pesnice čakajo občino še velike naloge. Za mostove in eventualne premestitve tras cest bo potrebnih še veliko sredstev. Najtežje bo prihodnje leto, ko se bodo vsa dela izvajala na območju naše občine.

Na fotografiji: Izgradnja mostu v Gočovi so zavirale nenehne poplave. — V vodi so bile tudi barake »Konstruktorja«, ki most gradi.

Foto: Brumen

Vet. Milan Vauda

VETERINARSKI NASVETI

(Nadaljevanje in konec)

SINGAMOZA — BOLEZEN MLADE PERUTNINE

Singamoza je zajedavska bolezen domače in divje perutnine ter ptic. Povzročajo jo zajedalec *Syngamus trachealis*, to je dva milimetra pa v izjemnih slučajih do 5 cm velik črviček rdečkaste barve in ker sta oba spola v stalnem spolnem stiku, jih najdemo v dušniku v obliki grške črke Y. Od te zajedalske bolezni pogine samo mlada perjad in to zaradi zadušitve, ker se zajedalci nahajajo v tolikšnem številu v dušniku, da ga enostavno zamašijo. Pri starejših živalih se to ne opazi in ne najdemo drugih znakov razen pokašljanja — one samo prenašajo bolezen. Za to bolezen so najbolj občutljivi piščančki, purice in fazančki. Znak te bolezni je težko dihanje, razširjena in spuščena krila, pokašljanje in pred poginom postanejo živali plave in se vležejo. Najbolj kritičen čas je starost od dveh do desetih tednov. Bolezen se širi

z nakupom invadiranih (obolelih) starejših živali vseh vrst perutnine ali po jo lahko prenese tudi obolela divja perutnina. Živali se invadirajo tako, da pojedne jajčeca, ličinka ali pa navadne črve, kateri so predhodno pojedli jajčeca. Iz jajčec se razvije ličinka, katera po telesu potuje v sapnik.

Bolezen lahko zdravimo in to z praškom BAT. To delamo tako, da v škatlo ali zabojček veličine 30 krat 30 krat 30 cm damo n. pr. 10 piščančkov in štiri grame 25 odstotnega BAT praška. Vsakih petnajst minut damo po eno tretjino od štirih gramov praška in škatlo malo stresemo. To se pravi, da ne damo naenkrat štiri grame ampak trikrat po eno tretjino v razmahu po 15 minut. Piščančki udihujejo prah, kateri potem uničuje zajedalce. Vse prostore v katerih so bili piščančki in posodo moramo razkužiti z dva do 5 odstotno vrelo raztopino lužnega kamna. Zdrave in ozdravele piščance ločimo od ostale perutnine.

TUBERKULINIZACIJA GOVEJE ŽIVINE

Opozarjamo vse kmetovalce, da je tuberkulizacija goveje živine obvezna. Tuberkulizira se vsa goveja živina od treh mesecev starosti in naprej neglede na to ali je v lastni ali kooperacijski reji.

Kdor ne bo imel tuberkulizirane živine, ne bo smel prodajati mleka, teleta za pleme in pitano živino ter ostalo živino za pleme. Opozarjamo predvsem na to, da pitana živina, to se pravi bik in telice morajo biti tuberkulizirani, ker to zahtevajo inozemski kupci. Iz netuberkuliziranega hleva lahko gre živina samo v zakol in to za domači trg. V kolikor veterinar pri pregledu po zakonu ugotovi tuberkulozo, se meso zapleni in lastnik ne dobi nobene odškodnine. Kdor ne bo dal živino tuberkulizirati, bo predan sodniku za prekrške, a kazni so precej visoke. Iz zgoraj navedenega lahko sami raz-

berete, da bo vsak, ki ne bo dal živino tuberkulizirati, zato oškodovan že pri ceni saj je klavna živina cenejša od plemenske, ne bo smel prodati pitane živine namenjene za izvoz, dokler ne bo tuberkulizirana, testirane tuberkulizacije bo nosil sam, a poleg tega bo predan sodniku za prekrške. Priženite zato vso govejo živino, starejšo od treh mesecev na z razpisom za tuberkulizacijo določena mesta. Tisti pa, ki ima večje število živine, naj obvesti veterinarja, da mu izvrši tuberkulizacijo na domu. V tem primeru mora imeti živino v hlevu in nuditi veterinarju vso pomoč. Zavedajte se, da je goveja tuberkuloza prav tako nevarna za ljudi in da s tem preprečujemo širjenje te naravne bolezni ne samo pri živalih temveč tudi od živali na ljudi in obratno. Verjetno že sami veste, da je na našem območju tuberkuloza med prebivalstvom zelo razširjena. Spoštujemo staro pregovor, ki pravi, da je bolje bolezen preprečiti, kot pa jo zdraviti.

KRAJEVNA SKUPNOST LENART

Na podlagi 134. člena zakona o prispevkih in davkih občanov (Uradni list SRS št. 37-209/64, po sklepih zborov volivcev v Lenartu dne 23. 2. 1965, Setarovi z dne 23. 2. 1965, Hrastovec z dne 23. 2. 1965 in Zerjavci z dne 28. 2. 1965 ter 14. člena statuta krajevne skupnosti Lenart je svet krajevne skupnosti Lenart na seji dne 13. marca in 13. aprila 1965 sprejel

SKLEP

o uvedbi krajevnega samoprivevka za območje krajevne skupnosti Lenart za leto 1965.

I. Za vzdrževanje občinskih cest, mostov, ureditev prostorov Krajevne skupnosti, cestno razsvetljavo, obnovu spominske plošče Narodnoosvobodilne borbe na zgradbi Radehova, hišna številka 27, ureditev avtobusnih postaj, za dotacijo otroškemu vrtcu Lenart, krajevnemu odboru rdečega križa Lenart, krajevnemu odboru Zveze borcev Lenart, za prispevek Domačim novicam in za pomoč ogroženim družinam, se na območju krajevne skupnosti Lenart uvede krajevni samoprivevek za leto 1965 v gotovini, delu, prevozu, materialu in drugih storitvah.

II. Za izvršitev namenov navedenih v točki I., je potrebnih 5.659.200 din. Sredstva za posamezne namene so razvidna v predračunu krajevnega samoprivevka

III. Krajevni samoprivevek v gotovini, v delu, materialu, prevozu in drugih storitvah znaša za:

- območje zbora volivcev Lenart, naselja Lenart, Radehova in Sp. Porčič:
 - vsako gospodinjstvo 2000 din
 - vsak zaposlen delavec, nekvalificiran, polkvalificiran ali nepopolna srednja šola 1000 din
 - vsak zaposlen delavec, visokokvalificiran ali popolna srednješolska izobrazba 4000 din
 - upokojeni 2000 din
 - ostali poklici 4000 din
 - lastniki, uporabniki kmetijskih zemljišč do 600.000 — 0,5% nad 600.000 — 1%
- območje zbora volivcev Zerjavci, naselja Sp. in Zg. Zerjavci:
 - vsako gospodinjstvo 4000 din
 - vsak zaposlen 2000 din
 1. vsak lastnik, uporabnik kmetijskega zemljišča 2000 din
 2. od katastrskega dohodka:
 - do 500.000 din 4000 din
 - nad 500.000 din 8000 din
 - obrtniki — od davčne osnove 1,5%
- območje zbora volivcev Setarova, naselja Lormanje, Setarova:
 - vsako gospodinjstvo 2000 din
 - vsak zaposlen delavec: nekvalificiran, polkvalificiran ali nepopolna srednja šola 2000 din
 - vsak zaposlen delavec, visokokvalificiran ali s popolno srednjo šolo ter delavci na vodilnih delovnih mestih 4000 din
 - upokojeni 2000 din
 - obrtniki od davčne osnove 1,5%
 - ostali poklici 4000 din
 - lastniki, uporabniki kmetijskega zemljišča od katastrskega dohodka:
 1. do 300.000 din 0,5%
 - nad 300.000 din 1,0%
 2. do 200.000 din 2000 din
 - 200.001 do 400.000 din 4000 din
 - 400.001 do 600.000 din 6000 din
 - 600.001 do 800.000 din 8000 din
 - nad 800.000 din 10.000 din
- območje zbora volivcev Hrastovec, naselja Vinička vas, Sp. Partinje, Zg. Voličina (del), Zamarkova in Močna:
 - vsako gospodinjstvo 2000 din
 - vsak zaposlen delavec: nekvalificiran, polkvalificiran ali s nepopolno srednjo šolo 1000 din
 - vsak zaposlen delavec, visokokvalificiran, popolna srednja šola ali na vodilnih delovnih mestih 2000 din
 - upokojeni 500 din
 - obrtniki od davčne osnove 1,5%
 - ostali poklici 2000 din
 - lastniki, uporabniki kmetijskega zemljišča od katastrskega dohodka:
 1. ne glede na višino katastrskega dohodka 1,0%

2. od katastrskega dohodka:
 - do 200.000 din 2000 din
 - 200.001 do 400.000 din 4000 din
 - 400.001 do 600.000 din 6000 din
 - 600.001 do 800.000 din 8000 din
 - 800.001 do 1.000.000 din 10.000 din
 - nad 1.000.001 din 12.000 din

IV. Delavnik se računa 8 ur v vrednosti 2000 din. Vožnja z vprežno živino za prevoz 1 m³ se računa 750 din ura. Vrednost materiala se obračuna po dnevnih cenah.

V. Izvršni odbor sveta krajevne skupnosti določi za vsakega zavezanca vrsto, višino in način izvršitve krajevnega samoprivevka po tem sklepu in potem obvesti pismeno vsakega zavezanca.

VI. Samoprivevek določenega po točki III. — 1) e, f; 2) c-2, d; 3) d, f-1, 4) d, f-1, se ne more izpolniti z nederarno obveznostjo ali materialom.

VII. Zavezanci krajevnega samoprivevka so občani, ki imajo stalno prebivališče na območju krajevne skupnosti.

VIII. Če zavezanec krajevnega samoprivevka izjavi, da bo nederarno obveznost izpolnil s plačilom v denarju, mora znesek plačati v 8 dneh.

IX. Če zavezanec krajevnega samoprivevka nederarne obveznosti ne izpolni v roku, ki je določen, se mu določi krajevni samoprivevek v denarju, v skladu z določili tega sklepa.

X. Zavezanci krajevnega samoprivevka so dolžni plačati krajevni samoprivevek v roku 30 dni po sprejemu sklepa oziroma izvršitvi nederarne obveznosti v določenem roku.

XI. Dela, ki se bodo predvidoma opravila s sredstvi krajevnega samoprivevka, morajo biti končana do 30. novembra 1965.

XII. Za zbiranje sredstev in izvajanje del je odgovoren izvršni odbor sveta krajevne skupnosti.

XIII. Krajevnega samoprivevka v denarju so oproščeni občani od socialnih podpor, invalidnin in minimalnih pokojnin ter od otroškega dodatka; dijaki in študenti od stipendij ter vajenci od svojih nagrad.

Izvršni odbor sveta ne more predpisati krajevnega samoprivevka v delu: nosečim ženam; materam, ki imajo otroke stare manj kot 7 let, občanom, ki so zaradi bolezni ali invalidnosti nesposobni za delo; mlajšim mladoletnikom; moškimi starim nad 55 let in ženskami starim nad 50 let.

XIV. Sredstva, ki ostanejo po izvršitvi del, za katere je uveden krajevni samoprivevek, bodo razporejena z zaključnim računom.

Zaključni račun za sredstva krajevnega samoprivevka sestavi izvršni odbor sveta krajevne skupnosti in ga predloži v potrditev svetu krajevne skupnosti.

XV. Od zavezanec, ki ne izpolnjuje obveznosti samoprivevka v določenem roku, se obveznosti prisilno izterjajo po predpisih, ki veljajo za izterjavo prispevkov in davkov. Pri nederarnih obveznostih se izterja nadomestna denarna vrednost.

Stroške izterjave trpi v celoti zavezanec.

XVI. Zoper vsako odločitev po določilih tega sklepa ima prizadeti pravico pritožbe v roku 15 dni po sprejemu sklepa na nadzorni odbor.

XVII. Ta sklep začne veljati 8. dan po objavi v Medobčinskem uradnem vestniku Maribor, Številka 56/65 Dne, 13. 6. 1965

Predsednik
sveta krajevne skupnosti
Lenart
Mirko Kristl I. r.

Dr. Franc
Gabršček

Izboljšati zdravje prebivalstva

(Nadaljevanje in konec)

Znano nam je, da v naprednem svetu in tudi pri nas v Sloveniji, kakor tudi v naši občini, umre največ lju idod boleznj srca in ožilja, na drugem mestu pa so rakova obolenja. Tu naj navedem nekaj podatkov iz območja naše občine za leto 1964. Za posledicami srčnih obolenj je umrlo 48 občanov, za rakastimi obolenji pa 9 in sicer; rak ženskih spolnih organov 4 in rak dihal 5. Za TBC je umrlo 10 občanov. Kljub temu, da je umrljivost nekoliko padla, je oboletost narasla.

Ker se življenjska doba prebivalstva podaljšuje, bo potrebno razviti geriatrsko službo (za starostne), s tem, da se organizira nega bolnikov na domu, po krajevnih skupnostih. Naše organizacije RK v krajevnih skupnostih, bodo morale razvijati svojo aktivnost v tem smislu, da bodo organizirale tečaje za nego bolnika ter sodelovale pri vseh ak-

cijah z ostalimi množičnimi organizacijami, ki bodo namenjene skrbi za starejše.

Zdravstveni dom v Lenartu se trudi, da bi nudil prebivalstvu čimboljše usluge in izvaja osnovno zdravstveno varstvo na območju občine, na katerem prebiva 17.254 prebivalcev. Od tega 8.106 moških in 9.148 žena. Po strukturi delimo prebivalce na zavarovance in njihove svojce, ki jih je 7433, na kmetijske proizvajalce in njihove svojce, ki jih je 8.902 in na socialno podpirance in ostale, ki jih je 919. Socialnih zavarovancev je v občini 1.246, od tega v industriji 54, v kmetijstvu 462, v obrti 258 in v trgovini in gostinstvu 53. Svojcev zavarovancev in upokojencev je 6.187 ali na enega zavarovanca ali upokojenca skoraj 6 svojcev.

V letu 1956 je znašala splošna umrljivost 14,5 odstotkov, umrljivost dojenčkov pa 4,65 odstotkov. Tako velik procent umrlji-

vosti pa gre na račun nedonošnosti, ki v republiškem merilu raste. Pri nas so temu vzrok večkrat slabe socialne razmere in nepravilna prehrana nosečnic.

Zelo visok odstotek obolenj gre na račun prehlada in obolenj prebavnega trakta. Temu pa je vzrok oddaljenost od delovnega mesta, saj se večina zavarovancev vozi na delo po 20 km, pa tudi več, s kolesom, le malo teh pa ima urejeno prehrano.

Precej visok odstotek imamo tudi živčnih obolenj, katerih vzroke bi pri nas lahko iskali v slabih socialnih razmerah in alkoholizmu, ki je skoraj vedno posledica prvega.

Da bomo rešili vse navedene zdravstvene probleme, bomo morali vedno bolj skrbeti za svoje zdravje in za zdravje soobčanov. Tu pa so poklicane organizacije, da vodijo in pravilno usmerjajo zdravstveno prosvetljevanje prebivalstva.

V lhovi je toča poškodovala pridelke

Nedavno smo se mudilj v lhovi, kjer smo nameravali obiskati kmetata ANDREJA BORKA. Nismo ga našli doma. Bil je lep sončen dan in je šel k sosedu vozit gramoz.

Na bližnji njivi smo našli Andrejevo ženo Marijo, ki je s sosedi okopavala korenje. Takoj v začetku nam je povedala, da se je letos s posameznimi deli nekoliko zavleklo, ker je bilo neugodno vreme. Na območju lhove pa je nedavno tudi močno padala toča, ki je poškodovala koruzo, sadje in žitarice. Posebno škodo so utrpeli pri pšenici, saj je polovica zrnja ostala na njivi.

Marija nam je povedala, da sta z možem vzela od zadruge šest telet, ki jih bosta dopitala do teže 500 kg. Šli smo v prostrani in čisti hlev in si ogledali živino. Teleta lepo napredujejo in bosta Borkova dobila prihodnje leto, ko bosta teleta prodala, prav lep zaslužek. V dopitanje sta vzela živino predvsem zato, ker sta imela dovolj prostora v hlevu in ker imata dovolj krme. Tako pogodbeno sodelovanje pa se jima izplača tudi po finančni plati. S tako dobljenim denarjem si bosta nabavila to in ono pri hiši. Do nedavnega sta odplačevala dediščine in si mnogih stvari nista mogla privoščiti. Sedaj pa se bo za nju začelo novo življenje. Za začetek sta nabavila električni motor, da bo delo šlo hitreje od rok.

Borkova domačija meji z radgonsko občino in leži v dolinici ob potočku, ki je letos tako silno prestopil svojo strugo, da je poplavljal znaten del polja, voda pa je tekla tudi skozi hlev.

Marijo smo spraševali to in ono, vendar nam veliko ni povedala. Gospodarstvo vodi pri hiši mož, ona pa mora skrbeti za mladoletne dvojčke in še druge otroke, čaka pa jo še delo v hiši in drugod.

Na Domače novice pri Borkovih niso naročeni, pravijo, da je za branje malo časa. Ko pa je sosedka povedala, da so Domače novice poučen domač časopis, ga je naročila tudi Borkova gospodinja.

Francšek Štefanec

LETOS BODO PRIDELALI VEČ MLEKA

Na območju delovišča Agrokombinata KZ Lenart v Benediktu so v lastni proizvodnji letos proizvedli na 6 ha pivovarski ječmen. Po ha so pridelali 2.500 kg. Nizek pridelek je zaradi slabe letine. Predvidevajo, da bo prihodnje leto boljše letina in bodo spomladi posejali enkrat več pivskega ječmena kot letos.

Na območju Benedikta so koruzo sadili dvakrat. Skupno je imajo 50 ha. Vprašanje je, če bo koruza dozorela, ker imajo pozno sorto. Koruza drugače dobro kaže.

Na območju omenjenega delovišča imajo v lastni proizvodnji 100 komadov pitancev in 30 komadov plemenske živine (telic) in 48 krav molznic. Mleko prodajajo mariborski mlekarni. Lani so proizvedli na kravo okoli dva tisoč litrov mleka, letos pa pričakujejo, da ga bo 3.000 litrov letno na kravo. Porast proizvodnje mleka bo zaradi tega, ker

so izločili slabe molznice. Pred gospodarsko reformo so dobili za liter mleka s premijo 92 din, v zadnjem času pa se je cena mleka že trikrat menjala.

Krme imajo na območju Benedikta dovolj in mlekarice krmito s kvalitetno deteljno-travno meša-

nico, poleti pa jih pasejo.

O zgornjih vprašanjih smo se nedavno pogovarjali s kmetijskim tehnikom Friderikom Vodanom, ki je odgovoren za lastno proizvodnjo lenarškega agrokombinata na območju delovišča Benedikt.

F. S.

ZMANJŠANI DOHODKI OBČINSKEGA PRORAČUNA

(Nadaljevanje s 1. strani)

trebno druge za toliko zmanjšati. Tako bodo skupno zmanjšani proračunski dohodki za okoli 90 milijonov dinarjev.

V upravi občinske skupščine pripravljamo izračune in podatke katere postavke proračuna bi znižali. Predvideva se znižanje postavke za ceste III. in IV. reda za več milijonov dinarjev, zmanj-

šanje izdatkov uprave občinske skupščine, zmanjšanje komunalne dejavnosti, skratka skoraj vsako postavko v proračunu bo potrebno delno znižati.

O omenjenih vprašanjih se bo razpravljalo na zborih volivcev in na občinski skupščini v drugi polovici septembra.

Francšek Štefanec

Naši kraji po letu 1000

Piše: Franc Šuman (49)

Tretji pesniški dvor je bil zgrajen proti koncu preteklega stoletja ob doljni severni magistrali pri odcepu ceste v Jerenino in Jakopski dol. Ta zgradba je bila prvotno namenjena za večji umetni mlin. Graditelj se je s to zgradbo tako zadolžil, tako da ni mogel končati notranjosti mlina in je zgradbo z veliko izgubo prodal. Zgradbo je kupila družina Ferk, ki je v njej uredila gostišče in trgovino z mešanim blagom. Največ ljudi iz daljne okolice pozna še samo ta Pesniški dvor ne pa še ostalih treh.

V bližini prvega pesniškega dvora obstaja še druga zanimivost, ki je skrita in še malo komu znana. Ko se je v letih 1844 do 1846 gradila železniška proga

Dunaj — Trst, se je čez pesniško dolino, to je od železniškega mostu čez Pesnico do mostu čez sedanjo magistralo Maribor — Lenart zgradil železniški viadukt (to je dolgi most z več lokji). Ta viadukt je 648 m dolg in 20 m visok ter ima 64 lokov. Za ta objekt je bilo potrebno veliko gradbenega materiala, ki so ga povetno dobavljali kmetje iz območja gornjih Slov. goric še celo iz okolice Lenarta. Kmetje so za potrebe viadukta žgali opeko doma na prostem, prav tako so žgali apno in oboje dobavljali železniškemu gradbenemu podjetju. Ta veliki objekt so pozneje zasuli z zemljo in so s tem skrili prvotni izgled mostu. Kak km od viadukta so v istem ob-

dobju skozi košaški hrib zgradili železniški predor, ki je bil do 27. aprila 1846 z železniško progovred do Maribora toliko zgotovljen, da so tega dne ob navzočnosti več tisoč ljudi pripeljali v Maribor prvo železniško lokomotivo »Ocean« N 331, težko 280 centov.

Maribor je bil od svojega nastanka naprej vsestransko povezan s Slovenskimi goricami, zato vas želim seznaniti z najvažnejšimi dogodki iz tega mesta.

Maribor se ne more ponašati s staro zgodovino, kot npr. Ptuj, Radgona in Celje. Še po letu 1000 ni bilo kaj pomembnega na tem mestu, kjer stoji današnji Maribor na levem bregu Drave, razen ceste

proti Ptuj, na Koroško in proti Celju. Cesta je od tod peljala tudi proti Muri in na lipniško polje, k nekaj cvetoči rimski Falva Soha. Ta jugozahodni kotiček Slovenskih goric je bil kljub svojim naravnim lepotam in milemu podnebnju in ugodni legi za promet, dolgo neopažen in je spadal, kot smo že omenili k Počehovi.

Ko so na današnji Piramidi domnevno Dobrenjski gospodje zgradili utrjeni grad in pozneje pod vzožjem grajskega hriba, domnevno koncem 11. stoletja, še večji plemiški dvorec, ki so ga s podzemnim hodnikom povezali z gradom na sedanji Piramidi. Ko je nastalo okoli tega dvorca nekaj hiš je dobil ta kraj svoje ime Marchpurkh. Na utrjenem gradu se omenjajo v letu 1094 Jonus in l. 1130 Hartweg kot solnograški ministri.

(Se nadaljuje)

NEODGOVORNOST PRI DELU

(Nadaljevanje s 3. strani)

da delavci ne bodo ostali brez dela.

Nadalje so na seji sprejeli sklep, da naj zadruga še naprej stremi, da bi čimbolj zaokrožili svoja zemljišča in bi z intenzivnim razvojem v najkrajšem času odpravili razparceliranost, ki znatno podražuje proizvodne stroške.

Na seji so uvideli, da zadruga v prvem polletju postavljenih planskih nalog ni dosegla. Temu je vzrok deževje v jeseni in spomladi, neurja in toča, precej odgovornosti za to pa nosijo tudi zaposleni, ki so premalo pazili na tehnično opremo in so bili premalo produktivni. Tako so v prvem polletju dosegli 754.000 din izgube.

Predsednik zadržnega sveta Jože Rajh je poudaril, da so vsi člani ZS odgovorni za nadaljnji obstoj zadruge. Če pa hoče zadruga doseči rentabilno proizvodnjo, potem pa so potrebne tudi določene žrtve zaposlenih.

Nedavno je imela KZ Zg. Ščavnica—Velka tudi sestanek delovnega kolektiva. Na sestanku so delavci iznesli nekaj kritičnih primerov neodgovornosti nekaterih zaposlenih. Tako je bilo ugotovljeno, da so včasih delavci pod istimi pogoji naložili traktorsko prikolico v pol ure, drugič v eni, dveh ali celo treh urah.

Na seji zadržnega sveta je predsednik Obč. odb. SZDL Lenart Franjo Muršec poudaril, da bi bilo potrebno takšne analize, kot so jih pripravili za to sejo, pripraviti že precej prej. Poudaril je tudi, da izgub skupnost v bodoče ne bo pokrivala in bodo ostale te tiste delovne organizacije, ki bodo poslovale s pozitivnim finančnim rezultatom.

Nekateri so izrazili tudi zaskrbljenost, kako bo z bodočim vzdrževanjem mladih nasadov. Poudarili so, da na račun tega za-

druga ne bo mogla povečevati izgube in bo zato potrebno dobiti investicije od drugod, ker bodo drugače sadovnjaki propadli. Skupno pa ima zadruga takih sadovnjakov okoli 80 ha. Do rodovitnosti bi bilo potrebno za te sadovnjake še najmanj 50 milijonov din.

Veliko razprave so navzoči posvetili graji zaposlenih v strojnem parku. Namesto, da bi se okvare traktorjev zmanjševale, je

teh vedno več in popravila terja-jo milijone dinarjev, kar pa izgubo povečuje. V zvezi s tem bo zadruga podvzela konkretne ukrepe. Pričeli so že s celotno kontrolo nad okvarami in vzdrževanjem traktorjev.

Kljub temu, da ima zadruga za posamezna dela določene norme, jih mnogi skupinovodje ne upoštevajo in zaslužek še vedno obračunavajo na ure. Na seji so sklenili, da je potrebno s tem

prenehati in dosledno preiti na nagrajevanje po učinku.

Naj zaključimo naš zapis z besedami enega od starejših članov ZS KZ Zg. Ščavnica—Velka: »Naši strokovni kadri premalo skrbijo za boljšo obdelavo zemlje. Če hočemo doseči uspehe, si moramo vsi podvihati rokave, žal pa se pri nas še dogaja, da eni vlečejo samo plače!«

Franček Stefanec

Vedno manj davčnih izterjav

V naši občini je po statističnih podatkih 4.150 zasebnih kmetijskih gospodarstev, oziroma gospodinjstev in 3.600 kmetijskih davčnih zavezancev. To pomeni, da je v občini 450 zasebnih kmetijskih gospodarstev — vrtičkarjev, ki ne plačujejo kmečkih prispevkov iz dohodka, ker poleg hiš posedujejo le malo kmetijskih zemljišč.

V občini še vedno izvira pretežni del dohodkov od kmečkega prebivalstva, nekoliko manjši del pa od zaposlenih v družbenem sektorju. Zaradi tega je realizacija predpisanih obveznosti zasebnega sektorja za proračun občine še posebno pomembna.

Davčni izvršitelji so med letom 1964 terjali oziroma pobirali dohodke od zasebnikov, če ti sami niso svojih obveznosti poravnali v določenih rokih.

Število izvršilnih (rubežnih) postopkov je bilo lani v primerjavi z letom 1963 manjše. Leta 1963 je bilo uvedenih 1.528 primerov rubeža, lani pa 1.311 primerov. Leta 1963 so bile uvedene dražbe pri 1.321 primerih, lani pa pri 1.003 davčnih obveznicah. Največ je bilo uvedenih dražb na območju Drvanje, Cerkvenjaka in Gradišča.

Lani sta bili kljub številnim razpisanim dražbam le dve prodaji zarubljenih premožnin, v vseh drugih primerih, pa so dolžniki dolg poravnali v roku, ko je tekel rubežni oziroma dražbeni postopek, pred samo dražbo.

V ianskem letu so so bili pri pristojnem sodišču v postopku primeri, ko zavezanci, kmetje, niso imeli več rubljivih premožnin. Takih pri-

merov je bilo v postopku 9, izvršeni pa sta bili samo dve prodaji za davčni dolg 1.965.000 din.

Na podlagi sklepov sveta za družbeni plan in finance so bile med letom 1964 odpisane davčne obveznosti kmetom-dolžnikom, ki bi z dosledno izterjavo bili ogroženi pri preživljanju družin. Takih primerov je bilo osem in je znašal skupen odpis 495.200 din.

Poročili so se:

V poročni dvorani v Lenartu na Ptujski cesti 5 so se poročili 21. avgusta:

Marija Slanič iz Selc in Jožef Vašl iz Zikarc pri Mariboru, Antonija Kranvogel iz Setarove in Franc Kocbek iz Selc.

28. avgusta:

Ana Vrabl iz Žic in Marjan—Franc Jerič iz Dokležavja, Veronika Par iz Gradišča in Mirko Majer iz Sp. Poričiča.

Iskreno čestitamo!

Smešnice

Trgovca K. in V. se pričkata, kateri je bolj pameten in spreten. K. reče: »Verjemite, da jaz vas stokrat prej prodam, ko vi mene enkrat.« — V. se odreže: »Verjamem, kajti za vas bi nihče niti beliča ne hotel dati!«

Koledar 1899

Mama reče osemletnemu sinu: »Veš, da sem se jaz v svojem življenju samo trikrat zlagala.«

»In tokrat četrtič«, ji odgovori iznajdljivi sin.

F. Šentveter

STRELI NA MEJI

Janez Svajncer:

(5) Roman

Previdno je zopet pogledal in — o tristo zelenih — zagledal dva stotaka. Dvesto dinarjev! Ni videl več tovarišev ob sebi, strmeli je brezizrazno na denar na hrpavi in žuljavi dlani.

4

Zjutraj je bil zaspan, ni in ni se mogel predramiti. V polsnu je slišal ženo, kako se je premaknila v postelji, se dvignila in oprla na kómolce in pogledala skozi okno. Z obrazom se mu je približala in na svojem je čutil njeno toplo sapo. Hotel je odpreti oči, vendar ga je spanec zazibal, da je ni več slišal.

Cmagerca je še malo poležala. V sobi je ležala tema in v kokošnjaku je kikirikal petelin. Nebo se je jasnilo in ugašale so zadnje zvezde.

Otroci so ležali razbrncani. Katica je tiščala glavo v steno. Lizi-ka se je z nosom naslanjala na njen hrbet in najstarejši, Pavel,

je objemal najmlajšega, Tončka, ki je sesal prst.

Liza je bila jezna na moža, ker ji ni povedal zvečer, kam se je odpravil. Uprla je oči proti stropu. Ali ji ni popoldne rekel: »Za denar bi šel kamor koli tudi ponoči. Ne morem več gledati lačnih otrok...« Je že božja volja taka, da moram trpeti na tem svetu, mu je odvrnila. Izbočil je spodnjo ustnico in se zaničljivo nasmehnil in odšel je iz koče in stal precej časa na pragu.

Kljub neprespani noči je vstala in oblekla ponošeno krilo, zapela bluzo in odhitela v kuhinjo, da pristavi zajtrk. Prežganko bo skuhala. Mleka je dovolj komaj za Tončka, če ga kaj ostane, je za Katico.

Gosto se je kadilo iz okroglega dimnika. Z okenske police je vzela lončen umivalnik; kupila sta ga z možem kmalu po poroki. V dolgih letih je zbledela barva in včasih je padel na tla, da je odletel košček žgane ilovice. V njem so se umivali in vanj je sedaj zlagala cunje, ki so se namakale v lesenem ška-fu. Vse je morala opraviti do zaj-

trka, da ni zamudila dela pri gospodarju.

Medtem se je Cmager zbudil in se počasi spomnil na minulo noč. Zgrozil se je ob misli, da bodo orožniki prišli ponj in ga zaprli, če bodo zvedeli za njegovo nepošteno dejanje — tihotapljenje. Kako bodo brez njega doma? Se oba z ženo težko preživljata otroke. Kdo je kriv? Je vstala v njem misel in si odgovarjala: gospodarjev sin Vinko! On goljufa državo, revež Cmager ji ni storil krivice. Samo živino je gnal in za to mu je Vinko plačal. Zakaj pa država dopušča, da tako malo zasluži. Ubogal je Vinka, ker je Rojsov in ker mu je obljubil boljši zaslužek.

Počasi si je oblačil hlače, ki so bile mokre in blatne, posilil ga je kašel in z dlanjo si je pokrill usta, da ne bi zbudil otrok. Nato je odprl kuhinjska vrata, mežikal z zdravim očesom in rekel ženi: »Ti si pač pridna.«

Liza se je zravnila nad škafof in si z roko podprla hrbet, ko je odgovorila: »Ni se ti zdelo vredno, da bi povedal, kam greš.«

»Ne jezi se. Je pač tako naneslo, da...«

»Zdaj bi se rad izgovarjal! Mi boš še rekel, da si vso noč delal pri gospodarju? Zakaj imajo tam hlapce in dekle?«

»Samo zaradi tebe in otrok sem šel z doma.«

Lizo so oblike solze. »Nisem si mislila, da moreš biti tak.«

V tem trenutku ni vedel, kam bi se dal, ženina žalost mu je napolnila srce z bolečino. Vendar je rekel: »Liza, pomiri se. Od doma sem šel, da bi prinesel denarja. In zaslužil sem. Le poglej ta dva stotaka.«

Od presenečenja je odprla usta, ki so ostala nema. Samo roko je položila na srce in globoko dihala. Se dolgo potem, ko ji je vse povedal, je stala z odprtimi usti. Tudi Pavla, ki je pritekel v kuhinjo, je videla kakor v megli. Vzdramil jo je šele otrokov vzklik: »Tonček, atek nam je prinesel toliko denarja, da ti bo mamica lahko kupila zdravila.«

5

Julijsko sonce je pripekalo in že zjutraj je bila vročina neznosna.

Pri Rojsu so škropili vinograd, da bi zatrl peronosporo, ki je to leto nevarno napadla trto.

(Se nadaljuje)